

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/15/2386

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	25.01.2016 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	15.12.2015
Teabevaldaja	Pärnu Maavalitsus, aadress: Akadeemia 2, Pärnu e-posti aadress: info@parnu.maavalitsus.ee
Vaide esitaja	Eraisik aadress: XXXXX x-x, XXXXX e-posti aadress: xxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõige 1 punkti 1 ja haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata teabenõude punkti 1 osas, kuna dokument ei sisalda vaide esitaja poolt soovitud teavet ning Pärnu Maavalitsus on vaide esitajale edastanud 28.12.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-23 täiendavad selgitused;**
- 2) jätta vaie rahuldamata teabenõude punkti 2 osas, kuna digitaalselt allkirjastatud dokumendi puhul on tegemist dokumendi originaaliga, mis on vaide esitajale kätte saadav.**
- 3) vaideotsus teha teatavaks vaide esitajale ja Pärnu Maavalitsusele**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. xx.xx.2015 esitas vaide esitaja Pärnu Maavalitsusele teabenõude, mille punktis 1 palus vaide esitaja abi teabe leidmisel Pärnu Maavalitsuse kirjast 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4 ja väljastada ametlikult kinnitatud väljavõte kirja vastavast kohast kus sisaldub palutud teave (kui kiri palutud teavet üldse sisaldab). Vaide esitaja märkis, et soovib koopiat kohtule esitamiseks.

Teabenõude punktis 2 palus vaide esitaja väljastada ametlikult kinnitatud koopia (esitamiseks kohtule AvTS § 17 lg 4) Pärnu Maavalitsuse dokumendi registris avalikustatud ja Pärnu Maavalitsuse poolt koostatud kirjast, mis on adresseeritud Põllumajandusamet Pärnu Keskusele.

2. xx.xx.2015 keeldus Pärnu Maavalitsus teabenõude punkti 1 täitmisest põhjusel, et teabenõudjale on soovitud teave juba edastatud ning ta ei ole põhjendanud vajadust saada teavet teist korda. Teabenõude punkti 2 täitmisest keeldus Pärnu Maavalitsus põhjusel, et Põllumajandusameti Pärnu Keskuse 04.09.2012 (reg nr 12-2/1674-2) vastus Pärnumaa tuuleenergeetika teemaplaneeringu avalikustamisel tehtud ettepanekule ei ole koostatud Pärnu Maavalitsuse poolt ja ametlikult kinnitatud dokumendi väljastamiseks seaduslik alus puudub.

3. xx.xx.2015 esitas Erasik Andmekaitse Inspektsioonile vaide Pärnu Maavalitsuse tegevuse peale teabenõude täitmisest keeldumise osas.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt ei ole Pärnu Maavalitsus täitnud Erasiku xx.xx.2015 (ka varasemaid) teabenõuet avaliku teabe seaduses sätestatud teabenõude täitmise ja teabenõude täitmisest keeldumise korra kohaselt. Pärnu Maavalitsus on jätnud teabenõude vastuskirjaga xx.xx.2015 täitmata ilma õigusliku aluseta, millest tingituna on rikutud vaide esitaja seadusest tulenevat õigust saada avalikku teavet ja abi teabe leidmisel. Vaide esitaja kaebeõigus tuleneb AvTS 36 PS §-st 14 ja 44

EELNEVAD ASJAOLUD

Juba pool aastat taotleb allakirjutanu tulutulult Pärnu Maavalitsuselt abi (AvTS § 15 lg 2) teabe leidmisel Pärnu Maavalitsuse kirjast 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4 ja sellest ametlikult kinnitatud väljavõtet. Pärnu Maavalitsus isegi mitte ei teata kas nimetatud kiri üldse sisaldabki allakirjutanule vajaminevat teavet või mitte. Vaide esitaja on püüdnud sama informatsiooni saada ka selgitustaotlusi esitades, kuid ka see ei ole tulemusi andnud. Pärnu Maavalitsus ei põhjendagi millisel õiguslikul alusel ta jätab abistamiskohustuse täitmata, mis teda on takistanud allakirjutanut abistamast, või mis takistab väljavõtte edastamist ja millisel õiguslikul alusel nõuab ta allakirjutanut lisaselgitusi, oma õiguste ja vabaduste kasutamise sisustamist, ametlikult kinnitatud teabe saamise tingimusena, avalikust teabest.

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja xx.xx.2015 Pärnu Maavalitsusele teabenõude ja palus vastavalt AvTS § 15 lg 2 abi teabe leidmisel Pärnu Maavalitsuse kirjast 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4 teatades, et ei suuda iseseisvalt nimetatud kirjast vajaminevat teavet eraldada kuid vajab teavet ametlikult kinnitatult vastavalt AvTS § 17 lg 4 oma õiguste ja vabaduste kaitseks (kohtus). Vaide esitaja soovis kõigepealt teada kas kiri 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4 üldse sisaldab palutud teavet või mitte. Kui sisaldab, siis palus vaide esitaja edastada vastavast kohast ametlikult kinnitatud väljavõte. Kui ei sisalda, siis keelduda teabenõude täitmisest.

xx.xx.2015 vastuskirjaga Pärnu Maavalitsus ei abistanud vaide esitajat teabe leidmisel, ei teata kas kiri sisaldabki palutud teavet või mitte ega väljasta ka palutud ametlikult kinnitatud väljavõtet kuna vaide esitaja ei olevat sisustanud oma õiguste ja vabaduste kasutamist. Kiri jääb suures osas vaide esitajale arusaamatuks. Keeldumise aluseks märgitakse AvTS § 23 lg 2 p 1 (kuid vaide esitaja oli palunud abi teabe leidmisel ja ametlikult kinnitatud väljavõtet). Et vastuskiri jäi arusaamatuks esitas vaide esitaja xx.xx.2015 täiendava teabenõude soovides põhjendusi, miks ei abistatud teabe leidmisel ja et täpsustataks miks ei väljastatud ametlikult kinnitatud väljavõtet ja millisel õiguslikul alusel nõutakse lisaselgitusi.

xx.xx.2015 nr 17-7 vastuskirjaga teatab Pärnu Maavalitsus lakooniliselt, et on juba vastanud. Xx.xx.2015 edastas vaide esitaja täiendava teabenõude, et kui Pärnu Maavalitsusel on oma kiri arusaadav ja selge ei tähenda see, et kiri peaks selge ja arusaadav olema ka teabenõudjale.

xx.xx.2015 nr 17-9 kirjaga Pärnu Maavalitsus teatab, et on juba selgitused andnud ja täiendavalt ei selgita, ja et allakirjutanul on teave olemas ja ametlikult kinnitatud väljavõtet ei väljasta vastavalt AvTS § 23 lg 2 p 1. xx.xx.2015 esitab vaide esitaja teabenõude uuesti ja soovib teada, miks Pärnu Maavalitsus ei täitnud AvTS § 15 lg 2 sätestatud abistamiskohustust ega põhjendanud, mis takistab tal seda tegemast. Xx.xx.2015 kirja 17-12 teabenõude osas Pärnu Maavalitsus abistamiskohustust ei täida ega põhjenda, mille alusel ta nõuab lisaselgitusi ja mis annab aluse jätta ametlikult kinnitatud väljavõte edastamata. Maavalitsus leiab, et tal on ametliku kinnituse vajalikkus teadmata, ja et viitamine kohtule ei näitavat seost teabenõudja konkreetsete õiguste, kohustuste, vabadustega.

Vaide esitaja püüab saada selgitusi ja teavet ka selgitustaotlust (xx.xx.2015) esitades, seepärast koosnevad edaspidised pöördumised ja vastuskirjad kahest osast nii selgitustaotlusest kui ka teabenõude osast. Siinkohal käsitleb vaide esitaja ainult teabenõuete osa. Xx.xx.2015 kirja 17-15 teabenõude osas Pärnu Maavalitsus kinnitab, et on menetlenud allakirjutanu teabenõuet ametlikult kinnitatud väljavõtte väljastamiseks kooskõlas avaliku teabe seadusega, et viitamine teabenõudes kohtule dokumendi vajalikkuse osas on abstraktne ja dokumendi ametliku kinnitusega väljavõtte väljastamise vajalikkus on teadmata ei selgu, milliste konkreetsete kohustuste täitmisega või oma õiguste ja vabaduste tagamiseks on selline ametlik kinnitus vajalik.

xx.xx.2015 edastab vaide esitaja täiendava teabenõude. Teatab, et on korduvalt rõhutanud miks vajab just väljavõtet ja miks ametlikult kinnitatult (esitamiseks kohtule). Viitab kohtulahenditele, AvTS Üldjuhendile § 7 ja Andmekaitse Inspeksiooni vaideotsusele avaliku teabe asjas nr 2.1-3/13/600, millest nähtuvalt peaks Pärnu Maavalitsus tõdema, et teabevaldajal ei ole seadusest tulenevat õigust nõuda teabenõudjalt selgitusi milleks ta avalikku teavet vajab ja mis sellega peale kavatseb hakata.

xx.xx.2015 vastuskirja 17-17 teabenõude osas Pärnu Maavalitsus kinnitab jälle, et on menetlenud teabenõuet ametlikult kinnitatud väljavõtte väljastamiseks kooskõlas avaliku teabe seadusega, ja et Andmekaitse Inspeksiooni vaideotsus avaliku teabe asjas nr 2.1-4/13/600 toetab just maavalitsuse seisukohta, et seaduseandja on pannud teabenõudjale lisakohustuse täiendavalt selgitada/põhjendada oma õiguste ja vabaduste kaitse olemust või eesmärki mida antud juhul allakirjutanu ei olevat teinud.

xx.xx.2015 pöördumise teabenõude osas palub allakirjutanu põhjendada, kuidas Pärnu Maavalitsuse arvates Andmekaitse Inspeksiooni vaideotsus toetab Pärnu Maavalitsuse seisukohta. Xx.xx.2015 vastuskirjas nr 17-19 teatab Pärnu Maavalitsus, et ta on selgitanud selgelt arusaadavalt, et Andmekaitse Inspeksiooni vaideotsus avaliku teabe asjas nr 2.1-4/13/600 toetab maavalitsuse seisukohta, ja et seaduseandja on pannud just teabenõudjale lisakohustuse täiendavalt selgitada/põhjendada oma õiguste ja vabaduste kaitse olemust või eesmärki.

VAIDLUSALUNE TEABENÕUE JA SELLE TÄITMINE

xx.xx.2015 esitas vaide esitaja teabenõude uuesti lootes, et Pärnu Maavalitsus on avaliku teabe seaduse Üldjuhendist § 7 ja viidatud Andmekaitse Inspeksiooni vaideotsusest nr 2.1-4/13/600 saanud teadlikumaks teabevaldaja õigustest ja kohustustest.

Vaide esitaja palus punktis 1 vastavalt AvTS § 15 lg 2 abi teabe leidmisel Pärnu Maavalitsuse kirjast 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4 ja väljastada ametlikult kinnitatud väljavõtte kirja vastavast kohast kus sisaldub palutud teave (kui kiri palutud teavet üldse sisaldab) vastavalt AvTS § 17 lg 4, kohtule esitamiseks.

Punktis 2 palus vaide esitaja väljastada ametlikult kinnitatud koopia (esitamiseks kohtule AvTS § 17 lg 4) Pärnu Maavalitsuse dokumendi registris avalikustatud Pärnu Maavalitsuse poolt koostatud kirjast, mis on adresseeritud Põllumajandusamet Pärnu Keskusele.

xx.xx.2015 vastuskirjaga 17-22 keeldub Pärnu Maavalitsus teabenõude punkti 1 täitmisest korrates eelnevates kirjades toodud, et teabenõudja ei ole põhjendanud ega sisustanud oma õiguste ja vabaduste kasutamise eesmärki, miks ta soovib ametlikult kinnitatud väljavõtet, kuid jätab põhjendamata, mille alusel ta seda nõuab ja miks ta ei täida AvTS § 15 lg 2 sätestatud abistamiskohustust.

Punkti 2 osas palutud ametlikult kinnitatud koopiat ei väljastata, keeldumise õiguslikule alusele ei viidata ja keeldumist ei põhjendata. Pärnu Maavalitsus teatab halenaljakalt, et teabenõude punktis 2 toodud kiri millest ametlikult kinnitatud koopiat vaide esitaja palus ei olevatki Pärnu Maavalitsuse poolt koostatud (tule taevas appi).

Seega tuleb Andmekaitse Inspeksioonil selgitada kas kirja digitaalselt allkirjastanud maavanem Andres Metsoja oli ikka Pärnu Maavanem ja kas kirja koostajad on ikka Pärnu Maavalitsuse töötajad

*PÕHJUSED MIKS VAIDE ESITAJA LEIAB, ET PÄRNU MAAVALITSUS EI OLE TÄITNUD
xx.xx.2015 TEABENÕUET SEADUSES ETTENÄHTUT JÄRGIDES,
Teabenõude punkt 1 osas*

-Pärnu Maavalitsus ei teavitanud kas kiri 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4 sisaldab palutud teavet või mitte ega põhjendanud, miks ta seda ei teinud. Seega ei ole allkirjutanul ka käesoleval ajal teada kas Pärnu Maavalitsuse kiri 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4 sisaldab allkirjutanule vajaminevat teavet või ei sisalda.

-Pärnu Maavalitsus ei ole täitnud abistamiskohustust (AvTS § 15 lg 2) ega ka põhjendanud miks ta seda ei teinud.

-AvTS § 23 sätestab ammendava loetelu alustest, mille esinemise korral teabenõude täitmisest tuleb keelduda või võib keelduda. AVTS § 23 ei anna võimalust keelduda teabenõudja abistamiskohustusest samuti on täitmata AvTS § 23 lg-st 3 tulenev põhjendamiskohustus.

-Reeglina tuleb teabenõue, tulenevalt avaliku teabe seaduse §-st 17, täita teabenõudja poolt soovitud viisil. Allakirjutaja oli soovinud ametlikult kinnitatud väljavõtet. Teabevaldaja võib keelduda soovitud viisil teabenõude täitmisest, kui selleks puuduvad tehnilised võimalused või kui seda ei võimalda teabekandja tüüp. Sel juhul väljastatakse teabenõudjale tema poolt küsitud teave muul võimalikul viisil. Nimetatud paragrahvi lõike 4 kohaselt peab teabevaldaja teabenõudja nõudel väljastama teabe (sealhulgas avalikustatud teabe) ametliku kinnitusega, kui kinnitus on vajalik teabenõudja õiguste ja vabaduste kasutamiseks ning kohustuste täitmiseks. Pärnu Maavalitsus ei teatanud, et miski oleks takistanud maavalitsust väljavõtet tegemast ja seda ametlikult kinnitatult väljastamast.

Vastavalt AvTS § 3 lg 1 võib välja nõuda nii dokumente kui ka väljavõtteid ja direktiivi 2003/98/EÜ artikli 2 lõikele 3 kohaselt on dokument mis tahes teave mis tahes andmekandjal või mis tahes osa sellisest teabest. Seega on teabenõude korras õigus küsida nii koopiaid dokumentidest kui ka neist väljavõtteid. Pärnu Maavalitsus palutud väljavõtet ei edastanud ega põhjendanud mis takistas tal seda tegemast. Seega on täitmata ka AvTS § 23 lg-st 3 tulenev põhjendamiskohustus.

- Pärnu Maavalitsus ei viidanud õiguslikule alusele mis kohustaks teabenõudjat andma lisaselgitusi ja oma õiguste ja vabaduse kasutamist sisustama. Maavalitsuse poolt kirjutatu (teabenõudja poolt viitamine teabenõudes kohtule dokumendi vajalikkuse osas on abstraktne ja dokumendi ametliku kinnitusega väljavõtte väljastamise vajalikkus on teadmata ei selgu,

milliste konkreetsete kohustuste täitmisega või oma õiguste ja vabaduste tagamiseks on selline ametlik kinnitus vajalik) ei tulene seadusest.

-AvTS § 17 lg 4 sätestab, et teabenõudja nõudel peab teabevaldaja väljastama teabe (sealhulgas avalikustatud teabe) ametliku kinnitusega, kui kinnitus on vajalik teabenõudja õiguste ja vabaduste kasutamiseks ning kohustuste täitmiseks. Avaliku teabe saamisel AvTS-i alusel ei pea keegi põhjendama, miks ta seda teavet vajab või mis ta sellega teha tahab. Seaduseandja ei ole pannud teabenõudjale lisakohustust täiendavalt selgitada/ põhjendada oma õiguste ja vabaduste kaitse olemust või eesmärki. Samuti ei ole seaduseandja andnud teabevaldajale volitust nõuda teabenõudjatelt lisaselgitusi avaliku teabe saamise vajaduste või oma õiguste ja vabaduste kaitse tõlgendamise või põhjendamise kohta. (vaideotsus avaliku teabe asjas nr 2.1-3/13/600, (Pärnu Maavalitsus ei väljastanud kaebajale palutud ametlikult kinnitatud teavet ega viidanud vastavale AvTS sättelega mis oli keeldumise õiguslikuks aluseks.) Allakirjutanu oli teatanud, et vajab ametlikku kinnitust oma õiguste ja vabaduste kasutamisel kohtus.

Teabenõude punkti 2 täitmata jätmise osas ületab Pärnu Maavalitsus oma halenaljaka valega igasugused piirid väites, et Pärnu maavanema M. Metsoja poolt allkirjastatud ja Pärnu Maavalitsuse planeeringute talituse juhataja Tiiu Pärn ja planeeringu nõuniku Raine Viitase koostatud kiri polegi Pärnu Maavalitsuse poolt koostatud. Seega teabenõude punkt 2 täitmata jätmise alus puudus.

Lähtudes eeltoodust palub allakirjutanu teha Pärnu Maavalitsusele ettekirjutus, millega kohustada Pärnu Maavalitsust menetlema allakirjutanu teabenõuet (xx.xx.2015) seadusega ettenähtud korras,

-Täitma abistamiskohustus ja abistama teabenõudjat teabenõude xx.xx.2015 punktis 1 palutud teabe leidmisel Pärnu Maavalitsuse kirjast 22.12.2014 nr 6-1/2014/2607-4

- juhul kui Pärnu Maavalitsuse kiri sisaldab palutud teavet, siis väljastama vastavast kohast ametlikult kinnitatud väljavõtte palutud teabega või kui ei sisalda siis keelduma teabenõude täitmisest selles osas.

- väljastama teabenõude xx.xx.2015 punktis 2 palutud dokumendi koopia ametlikult kinnitatult või põhjendada, miks ei ole selle ametlikult kinnitatult väljastamine võimalik.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Pärnu Maavalitsuse selgituste kohaselt registreeriti xx.xx.2015 Erasiku teabenõue ametlikult kinnitatud väljavõtte saamiseks Pärnu Maavalitsuse 22.12.2014 kirja nr 6-1/2014/2607-4 vastavast kohast, kus sisaldub Audru Vallavalitsuse 16.10.2014 korralduse nr 373 kooskõla Audru valla üldplaneeringuga ja ametlikult kinnitatult dokumendi väljastamiseks 04.09.2012 vastusest Pärnumaa tuuleenergeetika teemaplaneeringu avalikustamisel tehtud ettepanekule, kiri nr 12-2/1674-2, Põllumajandusamet Pärnu Keskus.

1.1 xx.xx.2015 esitas Erasik selgitustaotluse, milles palus maavanemal eristada Pärnu Maavalitsuse kirjast 22.12.2014 nr 1/2014/2607-4 see osa, kus maavanem on analüüsinud ja toonud välja järelduse, kas ja kuidas projekteerimistingimuste väljastamine, tuulepargi püstitamiseks, ilma planeeringut koostamata, on kooskõlas Audru valla üldplaneeringuga (punkt 4).

Eraisikule on vastatud nimetatud küsimuses Pärnu Maavalitsuse xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-12 (lisa 1), xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-15 (lisa 2) ning xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-23 (lisa 3) ja on tehtud teatavaks, **et Pärnu Maavalitsuse 22.12.2014 kiri nr 6-1/2014/2607-4 ei sisalda analüüsi** Audru Vallavalitsuse 16.10.2014 korralduse nr 373 kooskõlast Audru valla üldplaneeringuga. Maavanem, kontrollides asjassepuutuva haldusakti

vastavust, kontrollis selle vastavust asjakohase maakonna teemaplaneeringuga.

Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 2 lg 1 mõistes on xx.xx.2015 teabenõude p 1 osas tegemist selgitustaotlusega, kuna on taotletud Pärnu Maavalitsuselt teavet, mis eeldab adressaadi käsutuses oleva teabe analüüsi/sünteesi. Erasikule on vastatud xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-23 küsitud asjas.

Pärnu Maavalitsuse 22.12.2014 kiri nr 6-1/2014/2607-4 (lisa 5) on maavanema poolt digitaalselt allkirjastatud ja on olemas teabenõudjal, kes on korduvalt kinnitanud soovi mitte saata temale uuesti antud kirja.

1.2 Põllumajandusameti Pärnu Keskusele 04.09.2012 saadetud kiri nr 12-2/1674-2 „Vastus Pärnumaa tuulenergeetika teemaplaneeringu avalikustamisel tehtud ettepanekule“ on maavalitsuse dokumendiregistris avalikustatud elektrooniliselt allkirjastatud vormis vt. <http://delta.andmevara.ee/parnu2014/dokument/1666954>. Teabenõudja on kopeerinud dokumendiregistrist vastava osa teabenõudesse.

Digitaalallkirjaga varustatud dokumendi puhul ei ole põhjendatud dokumendi ametlik kinnitamine, sest digitaalallkirjal on samad õiguslikud tagajärjed nagu omakäelisel allkirjal vastavalt digitaalallkirja seaduse § 3 lg 1. Antud juhul on tekkinud arusaamatus kirja koostaja osas, samas ametliku kinnituse vajadus digitaalallkirjaga varustatud terviktekstist puudub. Jääb arusaamatuks, miks teabenõudja on soovinud ametlikku kinnitust elektrooniliselt allkirjastatud vormis kirjale.

Seega Erasiku xx.xx.2015 teabenõudes ametlikult kinnitatud väljavõtete väljastamise nõuet ei ole võimalik seadusest tulenevalt täita.

3. AvTS § 17 lg 4 järgi teabenõudja nõudel peab teabevaldaja väljastama teabe (sealhulgas avalikustatud teabe) ametliku kinnitusega, kui kinnitus on vajalik teabenõudja õiguste ja vabaduste kasutamiseks ning kohustuste täitmiseks.

Eraisik on xx.xx.2015 teabenõudes märkinud, et vajab ametlikult kinnitatud teavet oma õiguste ja vabaduste kaitseks kohtus. Viitamist teabenõudes kohtule dokumendi vajalikkuse osas on maavalitsus pidanud abstraktseks ja dokumendi ametliku kinnitusega väljavõtte väljastamise vajalikkus on jäänud teadmata.

Pärnu Maavalitsuse on antud asjas leidnud, et teabenõude esitaja peab põhjendama, miks ta vajab väljavõtet teatud osast dokumendist, milliste konkreetsete kohustuste täitmisega või oma õiguste ja vabaduste tagamiseks on selline ametlik kinnitus vajalik. See ei tähenda automaatselt, et Erasik pidi loetlema oma õigusi/vabadusi, piisab põhjendamisest, miks on ametlik kinnitus vajalik.

On teadmata, kas teabenõudja on juba kohtusse pöördunud või on tegemist teabenõudja vastava kavatsusega. Teabenõudja soovi mitte avaldada täpsustavaid andmeid kohtu osas näitab viimase käitumine. Erasik on xx.xx.2015 dateeritud vastuses (lisa 4) teatanud resoluutselt, et viimasel ei ole plaanis maavalitsuse uudishimu rahuldada, seepärast jätab ta maavalitsuse järjekordse ebaterve uudishimu tähelepanuta. Maavalitsuse järjekordse ebaterve uudishimu tähelepanuta jätmise all saab pidada ka xx.xx.2015 teabenõudes täpsustamata jätmist, milles seisneb ametlikult kinnitatud dokumentide väljastamise vajalikkus. See näitab iseenesest, et teabenõudja saab aru, milliseid põhjendusi temalt oodatakse.

Paratamatult tekib küsimus, milleks on teabenõudjale vajalikud kontekstist väljarebitud tekstiosad ametlikult kinnitatuna

4. Ametliku kinnitusega dokumentide väljastamisel juhindub Pärnu Maavalitsus AvTS § 17 lg 4, mille kohaselt teabenõudja nõudel peab teabevaldaja väljastama teabe (sealhulgas avalikustatud teabe) ametliku kinnitusega, kui kinnitus on vajalik teabenõudja õiguste ja vabaduste kasutamiseks ning kohustuste täitmiseks.

Teabenõudja peab põhjendama, miks ta vajab ametlikult kinnitatud väljavõtet dokumendist. See võib olla seotud teabenõudes äranäitamise, milliste kohustuste täitmise või oma õiguste ja vabaduste tagamiseks on selline ametlik kinnitus vajalik, võib ka viidata konkreetsele/ametiasutusele, kuhu isikul on vajalik ametlik kinnitus esitada. Oluline siinjuures, et ametlik kinnitus on mõeldud kasutamiseks. Kui isiku õiguste, vabaduste kasutamiseks või kohustuste täitmiseks teabenõudja ametlikku kinnitust ei vaja, vaid soovib nt omada sellist dokumenti seda kasutamata, siis puudub ka alus ametliku kinnituse väljastamiseks.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid asutuse valduses olevatest dokumentidest.

Juhud, millal võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda on ära toodud AvTS §-s 23. Kui teabevaldaja valduses ei ole teabenõudes soovitud dokumenti või soovitud dokument ei sisalda teabenõudja poolt soovitud teavet, siis on teabevaldajal õigus keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel.

Antud juhul on vaide esemeks vaide esitaja poolt xx.xx.2015 teabenõudele nõuetekohaselt vastamata jätmine. Vaide esitaja soovis xx.xx.2015 teabenõude esimeses punktis nii selgitusi kui ka väljavõtet Pärnu Maavalitsuse 22.12.2014 kirjast nr 6-1/2014/2607-4 kohast, mis sisaldab analüüsi ja järeldust - kas ja kuidas on haldusakt kooskõlas Audru valla üldplaneeringuga. Samuti märkis vaide esitaja, et kui kiri palutud teavet ei sisalda, keelduda teabenõude täitmisest ja põhjendada keeldumist.

Teabenõude punkti 1 täitmata jätmine

Vastuses Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimisele on Pärnu Maavalitsus selgitanud: „...xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-12, xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-15 ning xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-23 on tehtud teatavaks, et Pärnu Maavalitsuse 22.12.2014 kiri nr 6-1/2014/2607-4 ei sisalda analüüsi Audru Vallavalitsuse 16.10.2014 korralduse nr 373 kooskõlast Audru valla üldplaneeringuga.” Xx.xx.2015 kirjas nr 2-3/15/17-12 on Pärnu Maavalitsus muuhulgas selgitanud järgmist: „Siinkohal peame veelkord oluliseks rõhutada, et planeerimisseaduse (RT I, 13.03.2014, 97) § 7 lg 4 kohaselt kehtestatud maakonnaplaneering on aluseks valla ja linna üldplaneeringute koostamisele. Kui kehtestatud üldplaneering puudub või kui maakonnaplaneeringust varem kehtestatud üldplaneering ei kajasta kehtestatud maakonnaplaneeringus sätestatud, on kehtestatud maakonnaplaneering valla ja linna detailplaneeringute koostamise või projekteerimistingimuste väljaandmise aluseks. Seega maakonnaplaneering, sh teemaplaneering, on ülimuslik. Tulenevalt maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu ülimuslikkusest langes ära vajadus kontrollida alamalseisvat planeeringut. Maavanem, kontrollides asjassepuutuva haldusakti vastavust, kontrollis selle vastavust asjakohase maakonna teemaplaneeringuga.” Eeltoodust saab üsna üheselt järeldada, et vaide esitaja poolt soovitud analüüsi Pärnu Maavalitsuse 22.12.2014 kiri nr 6-1/2014/2607-4 ei sisalda.

Kuigi seaduses ei ole sätestatud vorminõudeid teabenõude täitmisest keeldumisele, on Andmekaitse Inspektsioon seisukohal, et keeldumise korral, tuleb selgelt välja tuua keeldumise põhjus. Antud juhul oleks keeldumise põhjuseks, et dokument ei sisalda vaide esitaja poolt

soovitud teavet, mis oleks olnud üheselt ka arusaav vaide esitajale. Jääb arusaamatuks, miks maavalitsus ei pidanud vajalikuks/võimalikuks vaide esitajale, lisaks muule selgitusele, selgelt öelda, et tema poolt soovitud analüüsi soovitud dokument ei sisalda, seda enam, et vaide esitaja on korduvalt öelnud, et ta ei saa aru, kas dokument sisaldab tema poolt soovitud teavet või ei. Nõustume maavalitsusega selles, et selgituste andmine on vajalik, kuid sama oluline on konkreetne ja selge vastus teabenõudja küsimusele, kus tuleb arvestada ka teabe küsija isikuga. Kui advokaatidele on oluline just viited seaduse sätetele, siis kodanike puhul on eelkõige oluline selge vastus nende küsimustele.

Kui teabenõude punktis 1 toodud dokument vaide esitaja poolt soovitud analüüsi ei sisaldanud ja vaide esitaja soovis ainult väljavõtet dokumendi sellest kohast, mis vastavat analüüsi sisaldaks, siis jääb arusaamatuks, miks nõuti vaide esitajalt põhjendusi väljavõtte saamiseks, kui väljavõtet väljastada ei olnud võimalik.

Samuti on Pärnu Maavalitsus vastuses Andmekaitse Inspeksioonile selgitanud, et *“...Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 2 lg 1 mõistes on xx.xx.2015 teabenõude p 1 osas tegemist selgitustaotlusega, kuna on taotletud Pärnu Maavalitsuselt teavet, mis eeldab adressaadi käsutuses oleva teabe analüüsi/sünteesi. Eraisikule on vastatud xx.xx.2015 kirjaga nr 2-3/15/17-23 küsitud asjas.”*

xx.xx.2015 Pärnu Maavalitsuse vastusest vaide esitaja xx.xx.2015 teabenõudele aga ei nähtu, et maavalitsus oleks teabenõude esimese punkti lugenud osaliselt selgitustaotluseks ja sellest teabenõudjat teavitanud. Nimelt sätestab AvTS § 23 lg 2 punkt 5, et kui teabevaldaja loeb teabenõude selgitustaotluseks, siis tuleb teabenõude täitmisest keelduda ning keeldumine koos põhjendustega tuleb teabenõudjale teatavaks teha viie tööpäeva jooksul, mille osas on rikutud teabenõuete menetlemise korda.

Kuna Pärnu Maavalitsus on menetluse käigus vaide esitajale xx.xx.2015 edastanud täiendavad selgitused vaide esitaja xx.xx.2015 teabenõudele, kus on punktis 3 selgelt välja toodud, et seega puudus vajadus kontrollida teisi õigusakte, sh Audru valla üldplaneeringut, siis loeb inspeksioon sellega teabenõude täidetuks. Kuna Pärnu Maavalitsuse kinnitusel vaide esitaja poolt märgitud dokument, vaide esitaja poolt soovitud analüüsi ei sisalda, siis pole võimalik seda ka väljastada. Seega jätab inspeksioon vaide rahuldamata teabenõude punkti 1 täitmata jätmise osas. Siiski soovib inspeksioon edaspidi maavalitsusel teabenõuete menetlemisel peale selgituste andmist vastata ka selgelt kodaniku küsimustele.

Teabenõude punkti 2 täitmata jätmine

xx.xx.2015 teabenõude punktis 2 soovis vaide esitaja ametlikult kinnitatud koopiat maavalitsuse dokumendiregistris 04.09.2012 digitaalselt allkirjastatud dokumendist nr 12-2/1674-2. Maavalitsus keeldus nimetatud dokumendi väljastamisest leides, et teabenõudja peab põhjendama, milliste konkreetsete kohustuste täitmisega või oma õiguste ja vabaduste tagamiseks on selline ametlik kinnitus vajalik.

AvTS § 17 lg 4 sätestab, et teabenõudja nõudel peab teabevaldaja väljastama teabe (sh avalikustatud teabe) ametliku kinnitusega, kui kinnitus on vajalik teabenõudja õiguste ja vabaduste kasutamiseks ning kohustuste täitmiseks. Seadus ei sätesta, kas ja kui palju peab teabenõudja täiendavalt selgitama/põhjendama oma õiguste ja vabaduste kaitse olemust või eesmärki. Samuti ei ole seaduseandja andnud teabevaldajale volitusi nõuda teabenõudjatel lisaselgitusi avaliku teabe saamise vajaduste või oma õiguste ja vabaduste kaitse põhjendamise kohta. Seega ei nõustu Andmekaitse Inspeksioon Pärnu Maavalitsuse seisukohaga, et kui teabenõudja on öelnud, et soovib dokumenti kinnitatud koopiat kohtusse esitamiseks ei ole see piisav põhjendus.

Ametliku kinnitamise läbi antakse allkirjastatud dokumendile, dokumendi ära kirjalik ja

väljavõttele selline õigusjõud, et seda ametlikult kinnitatud ära kirja, väljavõtet on võimalik hiljem kasutada originaali asemel. Õiguslikult iseloomult on ametlikul kinnitamisel tehtav kinnitumärke üksnes tunnistus sellest, et dokumendi koopia on vastav originaalile ning ei tõenda koopia sisulist õiguspärasust. Õigus tõestada enda poolt välja antud dokumendi koopiat tuleneb haldusorgani enesekorraldusõigusest: haldusorganil, kes on dokumendi ise välja andnud, on õigus ja kohustus nimetatud dokumendi ära kirja, väljavõtet või väljatrukki õigsust iseseisvalt ametlikult kinnitada.

Eeltoodust tulenevalt jääb inspeksioonile arusaamatuks, mis põhjusel ja eesmärgil nõuab maavalitsus teabenõudjalt põhjendusi (selleks, et kinnitada et koopia on sarnane originaaliga), milliste õiguste ja vabaduste kaitseks isik konkreetsest dokumendist kinnitatud koopiat vajab.

Kuna dokumentidest kinnitatud koopiade tegemist reguleerib HMS, siis ei tulene ka HMS-st, et isik peaks põhjendama, kelle (millisele asutusele) esitamiseks ta kinnitatud koopiat vajab. Selline kohustus on ainult juhul kui dokumendi originaali ei ole väljastanud ära kirja või väljavõtte õigust kinnitav haldusorgan. Sellisel juhul on kinnitumärkes kohustuslik nimetada haldusorganid, kelle suhtes ära kiri või väljatrukk õigusjõudu omab, st millistele haldusorganitele saab neid esitada ametlikuks kasutamiseks.¹ Kuna antud juhul soovis vaide esitaja kinnitatud koopiat maavalitsuse koostatud dokumendist, siis põhjenduste nõudmine, kellele dokumenti soovitakse esitada ei ole põhjendatud.

Kuna antud juhul on vaide esitaja soovinud koopiat Pärnu Maavalitsuse dokumendiregistris avalikustatud digitaalselt allkirjastatud dokumendist, mille puhul on tegemist dokumendi originaaliga, mida pole võimalik muuta ning mis on kõigile kättesaadav, siis jääb selgusetuks dokumendi ametlikult kinnitamise mõte ja vajadus. Sellist dokumenti on kõigil võimalik välja printida ja vajadusel ka maavalitsuse võrgulehe kaudu kontrollida.

Kui vaide esitajal on eelnimetatud dokumenti vaja oma õiguste ja vabaduste kaitseks on tal võimalik edastada avalikult kättesaadav digitaalselt allkirjastatud ehk originaal dokument kohtule. AvTS § 17 lg 4 toodud säte on eelkõige asjakohane paberdokumentide puhul, kus on võimalus ka dokumendi sisu muuta, mida digitaalselt allkirjastatud dokumentide puhul ei ole.

Tulenevalt eelnevast on Andmekaitse Inspeksioon seisukohal, et Pärnu Maavalitsus on keeldunud õiguspäraselt digitaalselt allkirjastatud ja avalikustatud dokumendist ametlikult kinnitatud koopia väljastamisest, kuna dokumendi originaal on vaide esitajale kättesaadav ning seadus ei näe ette originaaldokumentide ametlikku kinnitamist, mistõttu tuleb vaide teabenõude punkti 2 osas jätta rahuldamata.

Kuigi Pärnu Maavalitsus ei ole teabenõude täitmisest keeldumist teabenõudjale arusaadavalt põhjendanud, siis kuna põhjendused on ära toodud käesolevas vaideotsus, siis proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt, ei tee Andmekaitse inspeksioon Pärnu Maavalitsusele ettekirjutust täiendavate selgituste edastamiseks.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

peainspektor

peadirektori volitusel

¹ A.Aedmaa, E. Lopman jt. Haldusmenetluse käsiraamat. Tartu Ülikooli Kirjastus 2004, lk 96